

ติวเข้มเตรียมสอบ

ใบประกอบ วิชาชีพครู และครูผู้ช่วย

- โสภณัฐ รัตนโสกา -

สรุปเนื้อหาและแนวข้อสอบ
อิงตามสมรรถนะทางวิชาชีพครู
ที่คุรุสภากำหนด
พร้อมเฉลยละเอียด

เหมาะสำหรับเตรียมสอบ
ใบประกอบวิชาชีพครู
ครูผู้ช่วย สพฐ. และการสอบ
บรรจุข้าราชการครู

ฟรี!

คลิปอธิบายเนื้อหา
เพียงสแกน
QR Code ในเล่ม

สารบัญ

บทนำ

ผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) การสอบใบประกอบวิชาชีพครู	8
ความหมายของการศึกษา	9

บทที่ 1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร	13
ประเภทของหลักสูตร	15
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	16
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	18
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	20
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)	33
หลักสูตรฐานสมรรถนะ	34

บทที่ 2 วิธีการสอน เทคนิคการสอนในศตวรรษที่ 21

ทักษะที่ต้องสอนในศตวรรษที่ 21	37
วิธีการสอน	37
เทคนิคการสอน	48

บทที่ 3 การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

บรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	51
เทคนิคทางจิตวิทยาที่ใช้ในการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	52
เทคนิคการจัดการชั้นเรียนเชิงบวกโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม	54

บทที่ 4 จิตวิทยาการศึกษา

ความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา	57
หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษา	59
ความแตกต่างระหว่างบุคคล	68
ความบกพร่องทางการเรียนรู้	69
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	70
แรงจูงใจในการเรียน	71
การสร้างวินัยเชิงบวก	72
วิธีการและเทคนิคการรู้จักผู้เรียน	73
ปัญหาผู้เรียน แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน	74
การให้คำปรึกษาและแนะแนว	75

บทที่ 5 การวัดและประเมินผลการศึกษา

ความรู้พื้นฐานของการวัดและประเมินผลการศึกษา	80
การตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบรายข้อ	87
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งฉบับ	91
การประเมินจิตพิสัย	94
การประเมินทักษะพิสัย	94
การตัดสินผลการเรียน	97

บทที่ 6 การวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย	99
การวิจัยทางการศึกษา	101
สถิติทางการศึกษา	106
การเขียนรายงานการวิจัย	107
การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	107

บทที่ 7 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ความรู้พื้นฐานของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	110
การสื่อสารกับการเรียนรู้	111
สื่อการเรียนรู้และหลักการใช้สื่อการเรียนรู้	112
การศึกษานานาชาติออนไลน์ในปัจจุบัน	117
การบูรณาการไอซีทีเพื่อใช้ในการสอน	117
มารยาทและจริยธรรมสำหรับผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	120

บทที่ 8 การประกันคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา	122
การประกันคุณภาพการศึกษา	122
การบริหารในกระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษา	125

บทที่ 9 แนวทางปฏิรูปการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	131
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)	132
นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ	133

บทที่ 10 แนวข้อสอบและเฉลย

แนวข้อสอบ	137
เฉลย	195
เฉลยละเอียด	198

จากใจนักเขียน	237
ประวัตินักเขียน	238

บทนำ

หัวข้อที่ศึกษา

1. ผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint)
การสอบใบประกอบวิชาชีพครู
2. ความหมายของการศึกษา

บทนำ

ผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) การสอบใบประกอบวิชาชีพครู

จากเว็บไซต์คุรุสภาได้กำหนดผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) การสอบใบประกอบวิชาชีพครูไว้ดังนี้

ลำดับ	มาตรฐานความรู้	จำนวนข้อ
1	การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	12
2	จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	25
3	หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	30
4	การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	25
5	การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา	8
รวม		100

ส่วนการสอบบรรจุครูผู้ช่วย ต้องสอบภาค ข มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สอบแบบปรนัย คิดเป็น 200 คะแนน โดยจะต้องสอบ

1. มาตรฐานความรู้ทั่วไปในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น 75 คะแนน
2. มาตรฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (วิชาเอก) คิดเป็น 100 คะแนน
3. ความรอบรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา คิดเป็น 25 คะแนน

บทที่

1

หลักสูตรและ การพัฒนา หลักสูตร

พิเศษ

สามารถสแกน QR Code
เพื่อดูคลิปสรุปเนื้อหาได้

หัวข้อที่ศึกษา

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร
2. ประเภทของหลักสูตร
3. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
4. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
5. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
7. หลักสูตรฐานสมรรถนะ

บทที่ 1

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) Curriculum มาจากรากศัพท์ภาษาละติน คำว่า Currere หมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่ง ความหมายของหลักสูตรที่นิยมใช้สามารถให้ความหมายตามมุมมองต่างๆ หรือเรียกสั้นๆ ว่า SOPEA ได้ดังนี้

S = Subjects : หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ หรือลำดับวิชาบังคับสำหรับจบการศึกษา (Good, 1973)

O = Objectives : หลักสูตร คือ ความคาดหวังหรือความตั้งใจ เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่นักเรียนควรบรรลุ โดยผ่านการเรียนการสอน (Jonhson, 1970-1971)

P = Plans : หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (Taba, 1962)

E = Experience : หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทุกอย่างที่ครูจัดให้แก่ักเรียน โดยอยู่ภายใต้การดูแลของครู (Caswell and Campbell, 1935)

A = Activities : หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ที่โรงเรียนเตรียมการไว้ และจัดให้แก่ักเรียน (Trump and Miller, 1968)

โดยสรุปแล้ว หลักสูตร (Curriculum) หมายถึง แนวทางที่ออกแบบไว้อย่างเป็นระบบ ทั้งสาระวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอน การวัด และการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปตามแนวทางที่ออกแบบไว้

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นแนวทางหรือเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา เป็นเครื่องมือแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายของชาติสู่การปฏิบัติ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางในการเรียนการสอน ในแต่ละระดับให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และนโยบายของชาติ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ชี้ถึงความเจริญของประเทศ ว่าแต่ละประเทศมีนโยบายอย่างไร ต้องการสร้างชาติในรูปแบบใด

บทที่ 2

วิธีการสอน เทคนิคการสอนในศตวรรษที่ 21

1 ทักษะที่ต้องสอนในศตวรรษที่ 21

มุมมองด้านการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3R, 7C ได้แก่

1. ทักษะ 3R ประกอบด้วย

- Reading (อ่านออก)
- (W)riting (เขียนได้)
- (A)Rithmetics (คิดเลขเป็น)

2. ทักษะ 7C ประกอบด้วย

- Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
- Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม)
- Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
- Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
- Communications, Information and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
- Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
- Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้)

2 วิธีการสอน

เมื่อจำแนกวิธีการสอน สามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. การสอนโดยตรง (Direct Teaching) เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนผู้เรียนโดยตรง เช่น การบรรยาย การสาธิต

2. การสอนโดยอ้อม (Indirect Teaching) เป็นการสอนที่ผู้สอนไม่สอนโดยตรง แต่ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ได้ออกแบบไว้ เช่น การสอนโดยวิธีสืบสอบ
3. การสอนแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction) เป็นการสอนที่สอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนด้วยกันเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การโต้วาที บทบาทสมมติ การอภิปราย การเรียนแบบร่วมมือ
4. การสอนเชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเจอประสบการณ์ด้วยตนเอง เป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เช่น การทัศนศึกษา
5. การเรียนโดยอิสระ (Independent Study) เป็นการสอนที่ให้อิสระผู้เรียนในการเลือกสิ่งที่สนใจนำมาเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นคนคอยให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น การทำโครงงาน

ในหนังสือเล่มนี้จะอธิบายวิธีการสอนต่างๆ ที่ได้รวบรวมมาดังรายละเอียดต่อไปนี้

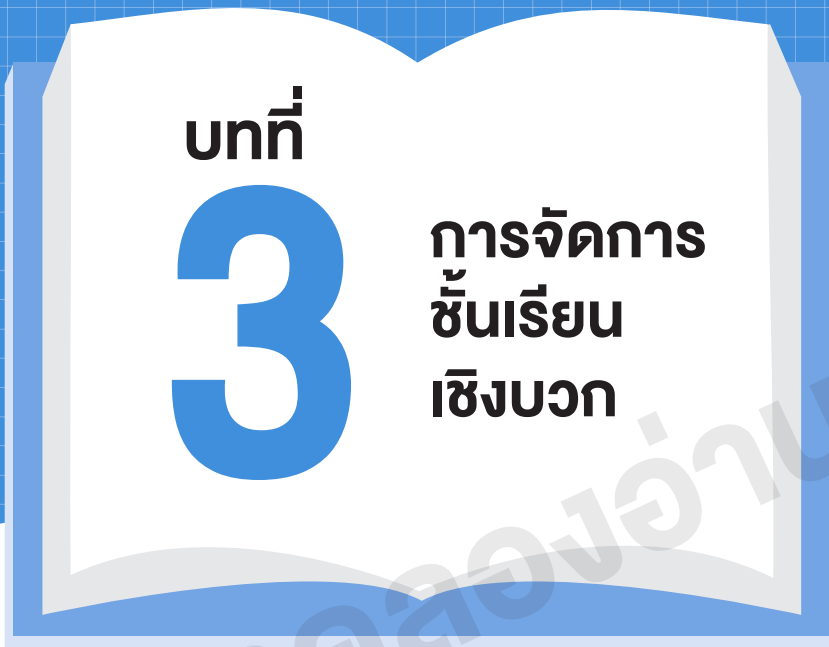
2.1 วิธีการสอนโดยการบรรยาย (Lecturing)

- ✎ เป็นวิธีสอนแบบสอนโดยตรง (Direct Instruction)
- ✎ มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered Approach)
- ✎ บทบาทครู : ถ่ายทอดความรู้ด้วยการพูด บอกเล่า อธิบาย
- ✎ บทบาทนักเรียน : ฟังและจดบันทึกสาระสำคัญ
- ✎ เนื้อหาที่เหมาะสม : สอนเนื้อหาที่เป็นข้อมูล ทฤษฎีที่ยากและซับซ้อน สอนเนื้อหาจำนวนมากในคราวเดียว และมีเวลาจำกัด

2.2 วิธีการสอนโดยการอภิปราย (Discussion Teaching Method)

- ✎ เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้คิด กล่าวแสดงออก กล่าวคิด กล่าวพูด ใช้เหตุผล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ✎ ผู้สอนไม่ควรเข้าร่วมอภิปราย เพราะอาจใส่ความคิดเห็นของตนเองได้ ยกเว้นในกรณีที่ผู้เรียนอภิปรายออกนอกประเด็น
- ✎ อาจมีการแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายได้ ถ้าห้องเรียนมีนักเรียนจำนวนมากแล้ว การแบ่งกลุ่มทำได้ด้วยความลำบาก สามารถให้อภิปรายกับผู้เรียนในแถวเดียวกัน แถวหน้า แถวหลังได้
- ✎ แบ่งหน้าที่ให้มีคนจดประเด็นที่อภิปรายร่วมกัน สามารถเขียนบนกระดานได้
- ✎ ประเด็นอภิปรายมีอะไรบ้างควรระบุไว้บนกระดาน อาจมีภาพประกอบได้ ประเด็นที่อภิปรายไม่ควรที่จะมีคำถามตายตัว ควรเป็นประเด็นอภิปรายที่นำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ
- ✎ ระบุเวลาที่ใช้อภิปรายร่วมกัน
- ✎ ควรให้ผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย ผู้สอนเชื่อมโยงข้อสรุปของผลการอภิปรายสู่เรื่องที่สอน ชักถามความเข้าใจ ให้ข้อเสนอแนะในการอภิปราย

หัวข้อที่ศึกษา

1. บรรยาการการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
2. เทคนิคทางจิตวิทยาที่ใช้ในการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
3. เทคนิคการจัดการชั้นเรียนเชิงบวกโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

บทที่ 3

การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

1

บรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

บรรยากาศการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา

1.1 บรรยากาศทางกายภาพ

บรรยากาศทางกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมของห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนการสอน

แนวทางในการสร้างบรรยากาศทางกายภาพที่ดี

- 1) จัดให้ห้องเรียนมีสีสันทบตา สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน
- 2) จัดโต๊ะผู้เรียนให้เหมาะสมและยืดหยุ่นกับการสอนด้วยวิธีต่างๆ เช่น สอนโดยการบรรยาย สอนโดยการอภิปราย สอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
- 3) จัดให้มีสื่อการสอนในห้องเรียน เช่น กระดาน จอรับภาพ โปรเจกเตอร์ เครื่องเสียง

1.2 บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา

บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา คือ ปฏิสัมพันธ์ในทางที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง

แนวทางในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ดี

- 1) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

เริ่มต้นสร้างที่ตัวผู้สอนก่อน เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพ สะอาด การใช้น้ำเสียงที่น่าฟัง โดยพฤติกรรมของผู้สอนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน เช่น

ผู้สอนยิ้มแย้ม	→	ผู้เรียนแจ่มใส
ผู้สอนแต่งตัวเรียบร้อย	→	ผู้เรียนเคารพ
ผู้สอนแสดงความเป็นมิตร	→	ผู้เรียนสุขใจและอบอุ่น
ผู้สอนเข้มงวด	→	ผู้เรียนหงุดหงิด
ผู้สอนมีน้ำเสียงเดียว	→	ผู้เรียนไม่สนใจ
ผู้สอนไม่ทำทนาย	→	ผู้เรียนเบื่อหน่าย

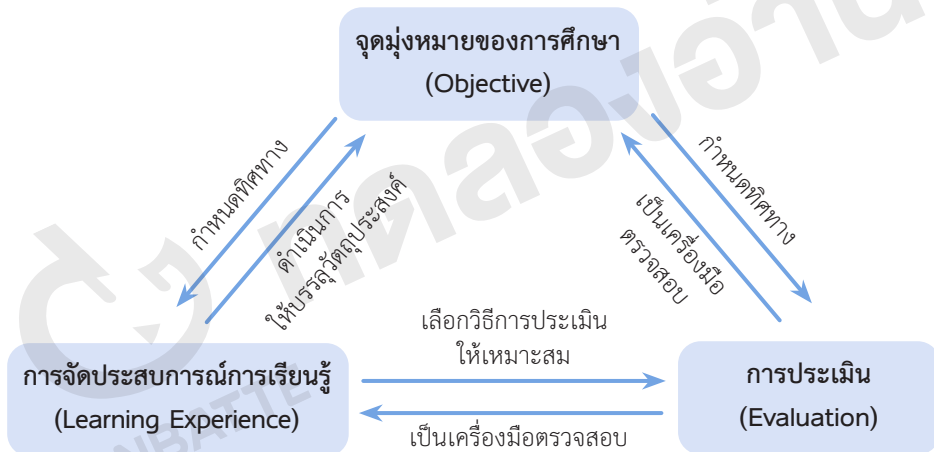
บทที่ 5

การวัดและประเมินผลการศึกษา

1 ความรู้พื้นฐานของการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.1 องค์ประกอบของการศึกษา

การศึกษาประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา (Objective) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experience) และการประเมิน (Evaluation) หรือเรียกสั้นๆ ว่า O-L-E

1) จุดมุ่งหมายของการศึกษา (Objective)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

- มาตรา 6 การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experience)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3) การประเมิน (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อต้องการทราบว่าสิ่งที่ทำให้กับผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

บทที่

8

การประกัน
คุณภาพ
การศึกษา

พิเศษ

สามารถสแกน QR Code
เพื่อดูคลิปสรุปเนื้อหาได้

หัวข้อที่ศึกษา

1. คุณภาพการศึกษา
2. การประกันคุณภาพการศึกษา
3. การบริหารในกระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษา

บทที่ 8

การประกันคุณภาพการศึกษา

1 คุณภาพการศึกษา

คุณภาพ หมายถึง ลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ
มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้มากมาย โดยองค์การ UNICEF ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาใน 5 มิติ ได้แก่

- 1) **คุณภาพด้านผู้เรียน (Learners)** คือ ผู้เรียนมีสุขภาพดี โภชนาการดี ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้
- 2) **คุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม (Environments)** คือ สิ่งแวดล้อมปลอดภัย มีทรัพยากรและอาคารสถานที่เพียงพอ
- 3) **คุณภาพด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (Content)** คือ มีหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนได้รับทักษะพื้นฐาน ทักษะที่จำเป็น อ่านออก เขียนได้ คำนวณเป็น มีความรู้เกี่ยวกับเพศ สุขภาพ โภชนาการ การป้องกันโรคและสันติภาพ
- 4) **คุณภาพด้านกระบวนการ (Processes)** คือ มีแนวทางการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ดี มีการประเมินที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 5) **คุณภาพด้านผลลัพธ์ (Outcomes)** คือ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาระดับชาติ

2 การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance)

การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่สร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผลผลิตตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม
การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน การแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญหลักๆ ดังนี้

- 1) เป็นการสร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือ ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ
- 2) เป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ให้สถานศึกษามีคุณภาพอย่างทั่วถึง
- 3) เป็นการสร้างการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

แนวข้อสอบและเฉลย

ความหมายของการศึกษา

1. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของการศึกษาที่เป็นแนวคิดของจอห์น ดิวอี้

- ก. การศึกษา คือ ชีวิต
- ข. การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม
- ค. การศึกษา คือ การลงทุน
- ง. การศึกษา คือ การสร้างประสบการณ์

2. การศึกษา คือ การลงทุน เป็นแนวคิดของนักการศึกษาท่านใด

- ก. คาร์เตอร์ วี. กู๊ด
- ข. ชูลท์ซ
- ค. รุสโซ
- ง. จอห์น ดิวอี้

3. Education is life เป็นแนวคิดของนักการศึกษาท่านใด

- ก. รุสโซ
- ข. อริสโตเติล
- ค. จอห์น ดิวอี้
- ง. ชูลท์ซ

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

1. ข้อใดคือความหมายของหลักสูตรที่ครบถ้วนที่สุด

- ก. ความรู้ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียน
- ข. ประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน
- ค. ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน
- ง. ประสบการณ์ในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

2. ข้อใดไม่ใช่สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ก. ความสามารถในการสื่อสาร
- ข. ความสามารถในการคำนวณ
- ค. ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ง. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

เฉลยแนวข้อสอบ

ความหมายของการศึกษา >

1. ข 2. ข 3. ค

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร >

1. ค 2. ข 3. ก 4. ก 5. ข
6. ง 7. ง 8. ค 9. ข 10. ค
11. ค 12. ง 13. ค 14. ง 15. ข
16. ข 17. ข 18. ค 19. ค 20. ก
21. ง 22. ง 23. ก 24. ก 25. ง
26. ก 27. ก 28. ก 29. ก 30. ง
31. ข 32. ค 33. ก 34. ก 35. ค
36. ค 37. ข 38. ค 39. ง 40. ง
41. ข 42. ข 43. ข 44. ก 45. ก
46. ง 47. ข 48. ก 49. ข 50. ข
51. ค 52. ข 53. ง 54. ง 55. ก
56. ง 57. ง 58. ง 59. ค 60. ข
61. ข 62. ง 63. ง 64. ก 65. ง
66. ข 67. ค 68. ง 69. ก 70. ข

วิธีการสอน เทคนิคการสอนในศตวรรษที่ 21 >

1. ข 2. ข 3. ง 4. ค 5. ก
6. ข 7. ค 8. ค 9. ข 10. ง
11. ก 12. ค 13. ข 14. ง 15. ง
16. ค 17. ข 18. ข 19. ก 20. ง
21. ก 22. ข 23. ก 24. ค 25. ง

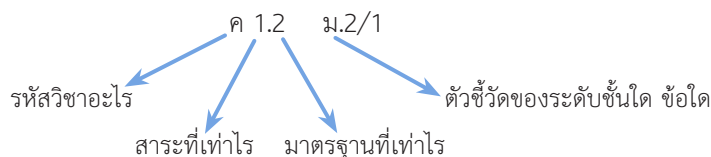
เฉลยละเอียด

ความหมายของการศึกษา >

1. **ตอบ V.** การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม
จอห์น ดิวอี้ ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม
2. **ตอบ V.** ชูลท์ซ
ชูลท์ซ ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา คือ การลงทุน
3. **ตอบ ก.** จอห์น ดิวอี้
Education is life เป็นแนวคิดของจอห์น ดิวอี้

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร >

1. **ตอบ ก.** ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน
มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายความหมาย โดยจากตัวเลือกของ
โจทย์ข้อนี้ ความหมายของหลักสูตรที่ครบถ้วนมากที่สุด คือ ความรู้ ทักษะ และ
ประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน
2. **ตอบ V.** ความสามารถในการคำนวณ
หลักสูตรแกนกลางฯ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญ 5 สมรรถนะ ดังนี้
 - 1) ความสามารถในการสื่อสาร
 - 2) ความสามารถในการคิด
 - 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
3. **ตอบ ก.** วิชาคณิตศาสตร์ สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 2 ตัวชี้วัดขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ข้อที่ 1

4. **ตอบ ก.** ได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต

เกณฑ์การจบการศึกษาของ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายละเอียดดังนี้

ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
1) เรียนรายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียน	1) เรียนรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต	1) เรียนรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต
2) รายวิชาพื้นฐาน ผ่าน การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด	2) เรียนรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต	2) เรียนรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
3) การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่าน การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด	3) เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต	3) เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต
4) เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี	4) การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่าน การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด	4) การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่าน การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
	5) เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี	5) เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง/3 ปี

5. **ตอบ ข.** นักเรียน

นักเรียนเป็นคนเลือกผลงานของตนเองใส่แฟ้มสะสมผลงาน

6. **ตอบ จ.** หลักสูตรอิงมาตรฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดทำ

7. **ตอบ จ.** ครูผู้สอน

ครูเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติและนำผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตนเองต่อไป

8. **ตอบ ก.** ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

แต่ละระดับการศึกษามีจุดมุ่งหมายดังนี้

✎ **ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) :** เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาทักษะพื้นฐาน